

Els marginats

No sé si Carles Fages de Climent va confirmar definitivament que no seria mai acceptat a Barcelona el dia que Joan Triadú va decidir no incloure cap poesia seva a l'*Antologia de la Poesia Catalana 1900-1950*. Potser ja ho sabia de molt abans. Però no li va agradar no ser-hi, això és segur. Molta gent coneix l'epigrama que va escriure contra Triadú un temps més tard: «Aquest pobre Triadú / que per triar no té do / si, quan tria, tria dur / és que és un mal triador». Vaig parlar-ne fa uns anys amb Pere Fages, el seu fill petit, en una entrevista que vaig publicar a *Presència*. «L'aïllament del meu pare amb Barcelona s'hauria de matisar perquè va continuar publicant i perquè va rebre premis tan importants com el Ciutat de Barcelona», em va dir. Molt natural. La marginació sovint és subtil, tan complexa com totes les relacions humanes. No ve mai de cares i no va a totes, com un PP qualsevol. Hi ha les bones formes, la diplomàcia, la hipocresia. Fages, com ja deuen saber, va continuar publicant i va continuar tenint el seu públic. Però el cas és que no va ser mai acceptat plenament a Barcelona i que, més tard, tampoc Josep Maria Castellet i Joaquim Molas o Jaume Bofill i Ferro i Antoni Comas van incloure cap poema d'ell a les seves respectives antologies. Nedar contracorrent té un preu, i Fages va nedar-hi quasi sempre: socialista durant la Dictadura de Primo de Rivera, conservador durant la II República, massa catalanista per als falangistes dels anys quaranta, massa del règim durant la dictadura franquista. Potser ara sabrem alguna cosa més de com es va sentir gràcies a les *Memòries* que va escriure. Eren inèdites. Narcís Garolera acaba de publicar-les a Brau Edicions.

Casero

Per Fires, vam anar a l'acte de lliurament dels últims Premis Casero. Eren els que fan 34. Ens va agradar. Es veia senzill, però també es palpava que al jurat i al públic li interessa la literatura. Vicenç Pagès va fer notar que anaven en augment les novel·les protagonitzades per persones de la tercera edat. «Novel·la senil», en va dir. També molts del públic comencem a ser grans. El temps, com passa.

Però encetar de nou el tema de la marginació per raons ideològiques amb motiu d'aquestes *Memòries* de Carles Fages de Climent hauria d'incentivar-nos també a debatre si s'ha continuat marginant o, si més no, si s'ha continuat ignorant i menystenint altres artistes, escriptors i gent creativa per raons ideològiques. A mi em sembla obvi. No se'n parla gaire, però tots sabem que l'Opus Dei va ser una plataforma de projecció als anys seixanta de la mateixa manera que, paral·lelament o un xic més tard, ho ha estat moure's en l'òrbita del PSUC, del PSC i d'altres moviments que s'autoqualificaven d'esquerreres o de progressistes. I sabem també que ser «dels de sempre» ho fa tot plegat més senzill. A Barcelona, sí. Però també a Girona o a Figueres, a Olot o allà on vulguin. Fages, ja que en parlàvem, ha interessat, per exemple, mai gaire a Girona? La condició humana no canvia. Hi ha hagut i hi ha i hi haurà marginats, com hi ha hagut i hi ha i hi haurà personatges o grups d'amics que trien i que continuaran triant. També per raons ideològiques.